

MUSEION – SBÍRKA PŘEKLADŮ
řídí prof.dr. A. Salač
VYDÁVÁ SPOLEČNOST PŘÁTEL ANTICKÉ KULTURY
SVAZEK XI

EURIPIDES
HIPPOLYTOS
přeložil
JOSEF KRÁL
II.vydání uspořádal A. SALAČ

V PRAZE
SPOLEČNOST PŘÁTEL ANTICKÉ KULTURY
1941

Poznámka k II. vydání:

Tento překlad Josefa Krále vyšel r. 1912 nákladem Akademie pro vědy, slovesnost a umění jako č. 21 Bibliotéky klasiků řeckých a římských. vydávané III. třídou České Akademie. Toto vydání je dávno úplně rozebráno; praesidium České Akademie laskavě svolilo, aby Společnost přátel antické kultury vydala tento překlad znovu, začež Společnost vzdává upřímný dík. Toto nové vydání má úpravu obvyklou ve sbírce Museion, v podstatě je to nezměněný otisk vydání prvního, z poznámek jsou vynechány ty, jež se týkají podrobností v úpravě textu.

AFRODITE (KYPRIS), bohyně lásky
ARTEMIS, bohyně lovu
THESEUS, král athenský
FAIDRA, jeho druhá manželka
HIPPOLYTOS, jeho syn z první manželky, Amazony Hippolyty
CHŮVA Faidřina
SLUHA
SLUŽKA
POSEL
Lovecká družina Hippolytova
Sbor žen troizenských

Sluhové a průvodčí Theseovi a Hippolytovi, služby Faidřiny

Děj se koná v dobách mytických v Troizeně na Peloponnesu

AFRODITE

Jsem slavná Kypris, bohyně, jež požívá
jak na zemi, tak v nebi úcty veliké.
Já z lidí, co jich usídleno pod sluncem
jest od Pontu až k mezi světa atlantské,
si vážím těch, kdo v úctě mají moji moc,
a ničím ty, kdo hrdě o nás smýšlejí.
Mát' věru tuto slabost také bohů rod,
že těší je to, jsou-li ctěni od lidí.
A pravdu slov těch ihned dokáží.
Syn Theseův a Amazonin, vznešený
jež pěstil Pittheus, Hippolytos, jediný
je ze všech troizenské té země občanů,
jenž tvrdí o mně, že jsem z bohů nejhorší,
a manželství se vzpírá, sňatkem pohrdá.
Ctí Artemidu jenom, sestru Foibovu,
dceř Diovu, jež z bohyní jest mu největší.
Je stálý druh té panny, v lesích zelených
zvěř divou lově s vyžlicemi rychlými
a nadlidského věru došed přátelství.

Těch styků závidět mu nemám příčiny:
však za to se mu pomstím dnes, čím provinil
se Hippolytos proti mně; již skoro vše
jsem připravila, mnoho práce nezbyvá.
On z Pitheova domu v Pandionův kraj
kdys přišel spatřit tajné svaté obřady
a být jich účastníkem. Faidra, vznešená
choť jeho otce, shlédla jej, a srdce hned
jí vzplálo prudkou láskou z mého vnuknutí.
[A nežli přišla v tuto zemi troizenskou,
chrám v boku skály Palladiny, naproti
té země právě, vystavěla Kypridě,
když k němu vzdálenému láskou hořela.
Dle Hippolyta zvali pak tu svatyni.]
Když opustil však Theseus zemi kekropskou,
jda do vyhnanství, ježto vraždou poskvrnil
se Pallantovců, a když s chotí plul v ten kraj,
že slíbil rok být ve vyhnanství mimo vlast,
jsou trýzní lásky trápena a vzdychajíc
ta žena přeubohá vadne potají;
nebo o chorobě neví nikdo z domácích.
Však tato láska nemá se tak skončiti.
Věc zradím Theseovi, vyjde na světlo.
I zhubí kletbou otec jinocha, jenž nám
je nepřitelem. Theseovi prokázal
tu milost totiž mořský vládce Poseidon,
že třikrát za nic nemá prosit nadarmo.
Však Faidra zhyne slavně, ale zhyne přec.
Mne nijak nezadrží její neštěstí,
by nepřátelé moji nesplatili trest
mi takový, jenž zplna by mi vyhověl.
Však vidím, kterak Hippolytos kráčí sem,
syn Theseův, již nechav lovu pracného,
a proto uchýlím se s místa tohoto.
Jde jemu v patách služebníků hojný dav
a písní slaví Artemidu bohyni.
Onť neví, že jest otevřen vchod k podsvětí,
a toto slunce že zří dnes již naposled.

HIPPOLYTOS (*vystoupí s družinou sluhů, vraceje se z lovu*).

Sem za mnou, sem! Diova dcera,
nebeská Artemis, buď
slavena! Ona nás chrání.

SLUHOVÉ *(zpívají)*.

Buď vznešená nám vítána,
ta dívka ctná a ctná,
rozenka Diova,
dcera Letina, Artemis,
kteráž půvabem předčí všem
pannám, v nebi bytující
širém, na slavném otcově
dvoře, v Diově zlatém sídle!
Nejspanilejší ze všech
jsouc panen v Olympu, budiž
vítána nám Artemis!

HIPPOLYTOS *(klade věnec na hlavu sochy Artemidiny, stojící před domem)*

Ten vínek tobě, paní, přináším, ježž sám
jsem z kvítků louky nesečené upletl,
kde ani pastýř netroufá si stáda pást,
a již se netkl ani srp. Jen včelička
se z jara vznáší nad tím luhem panenským.
Jej říční rosou Ostýchavost zvlažuje
by na něm květy trhali, kdo rozvážní
jsou ve všech věcech přirozeným nadáním,
ne z naučení; špatným se to odpírá.
Nuž, milá paní, přijmi z ruky pobožné
ten vínek, zlatých kadeří svých ozdobu.
Já jediný mám ze smrtelných milost tu,
že s tebou stýkávám se, s tebou hovořím,
tvůj hlas jen slyše, tváře tvé však nevida.
Kéž, jak jsem začal, skončím též běh života!

SLUHA

Ó vládce – jenom bohy sluší pány zvat -,
zda přijal bys snad dobrou radu ode mne?

HIPPOLYTOS

Ba ovšem. Jinak jevil bych se nemoudrý.

SLUHA

Je znám ti tedy zákon, daný smrtelným?

HIPPOLYTOS

Ne, není. Ale proč se mne tak vyptáváš?
SLUHA
By hrdost, ne všem milou, měli v nelásce.
HIPPOLYTOS
Tot' správně. Hrdý vždy je lidem na obtíž.
SLUHA
Však zdali vlídný nedochází obliby?
HIPPOLYTOS
Ba velké, a též výhod s prací nevelkou.
SLUHA
Co myslíš? Zda to platí také u bohů?
HIPPOLYTOS
Ač máme-li my lidé božské zákony.
SLUHA (*ukazuje na sochu Afrodítinu*).
Proč nectíš tedy vznešené té bohyně?
HIPPOLYTOS
A které? Střez se, ať tvůj jazyk nechabí!
SLUHA
Té, která u tvých stojí dveří, Kypridy.
HIPPOLYTOS
Jsem čist, a proto vítám ji jen zdaleka.
SLUHA
Je vznešená však, mezi lidmi slavená.
HIPPOLYTOS
Ctí každý boha jiného i člověka.
SLUHA
Ó kéž jsi šťasten, maje správné smýšlení!
HIPPOLYTOS
Mně z bohů v noci ctěných nikdo není vhod.
SLUHA
Však třeba přece, synu, bohy v úctě mít.
HIPPOLYTOS
Nuž dále, druzi! Vejděte již do domu
a hledte sobě jídla! Když je po lovu,
je plný stůl vždy příjemný. Jest potřebí
též koně hřebelcovat; k vozu zapřáhnout
je chci a vhodně cvičit, až se nasytím.
A tato tvoje Kypris – ta se dobře měj!
(*Odejde s družinou.*)
SLUHA
Však my – vždyť mladých napodobit nesmíme –
jsme rozvážliví, jak to sluší otrokům,
a proto k tvým se pomodlíme obrazům,

ó Kyprido, má paní! Musíš shovění
mít s tím, kdo mluví do větru, a pro mladost
má prudké srdce. Mysli, že ho neslyšíš;
vždyť bozi musí moudřejší být smrtelných.
(*Odejde do domu.*)

SBOR: STROFA I.

Blízko je skalnatý sráz,
kde Okeanových prý vod
se hojný prýští zdroj,
že je možno v něm čerpat džbánem.
Tam jedna družka má,
v pramenné rose těch vod
perouc nachová
svá roucha, na vyhřátém vršku skály
je sušit dávala výslunné. A tam
jsem zvěděla nejprv o své paní.

ANTISTROFA I.

chorobou trýzněna zlou,
že na loži v domě svém dlí
a rusou hlavu svou,
že závojem lehkým stíní-
Jak doslýchám se, prý
třetí již tomu je den,
do spanilých úst
co darů Demetřiných nechce vzíti.
Má tajné hoře a ten má úmysl:
chce nebohá dojít cíle smrti.

STROFA II.

Věru Hekate nebo Pan
mysl, děvo, pomátl tvou,
Korybanti snad vznešení
nebo pohorská Matka.
Či ta snad vina tě trápí,
že dlužna obětní dar
jsi Diktynně, zvěř hojnou stíhající?
Neb ta i po zemi kráčí,
ba také přes mořký proud
vlhkým vlněním slanných vod.

ANTISTROFA II.

Či snad pěstuje v srdci svém
lásku, s ní se před ložem tvým
taje, vznešený manžel tvůj,
vládce Erechtheovců?
Či připlul námořník jakýs,
jenž kretský opustil břeh,
sem do přístavu, vítaného plavci,
a zprávu královně nese,
z níž hoře, příhodou zlou
vzniklé, poutá ji na lože?

EPODOS

I k rozčilené ráda se a špatné
nápadě ženské mysli
neblahá sklíčenost druží. Ta
má v rozmarných choutkách a bolestech vznik.
Vždyť záchvaty takové pronikly kdys
i moje též lůno; však nebeskou já
jsem střelkyní tisící bolest,
Artemidu vzývala. Tu vždy ctím tak,
že závidí jí bozi.

NÁČELNICE SBORU (*vidouc vycházející chůvu, která podpírá se
služkami Faidru. Za nimi nesou sluhové lůžko*).

Hle, staříčká chůva jde ze dveří. Sem
svou provází paní, jež opouští dům,
a na čele chmurný se zdvíhá jí mrak.
Co stalo se, ráda bych zvěděla já.
Proč přepadlý tak
je královnin obličej bledý?

CHŮVA

Ó pohromy lidské a choroby zlé!
Co s tebou mám dělat, co nedělat zas?
Tu sluneční jas, tu čistý je vzduch.
Již lůžko, k němuž tvůj chorobný stav
tě poutá, je zde!
Tys toužila stále jen vyjít sem,
hned do domu budeš zas spěchat zpět.
Vše mrzí tě hned a netěší nic;
co máš, tím zhrdáš, co nemáš, to zdá
se ti vábnější zas.
Být chorého strážcem, toť horší než sám

být chorý; neb nemoc je nemoc, však věc
ta druhá vždy plodí i práci i trud.
Jeť život lidský vždy bolestí pln,
a není úlevy v strastech.
Však posmrtný život, jenž vděků má víc,
je v oblaka skryt a zahalen tmou.
My v nemístné lásce jen chováme to,
co na zemi té se skvělé nám zdá;
neb jiný je život nám neznám než ten,
co pod zemí však, to ukryto nám.
Jen báhorkám věříme slepě.

FAIDRA *(jež ulehla dříve na lehátko)*
Ó vztyčte mě, hlavu mi zvedněte výš!
Mé údy jsou mdlé a nemají sil.
Vy uchopte, služky, mě za loktů běl!
Jak tíží mě rouška, již na hlavě mám!
Nuž sejmi ji, vlas mi na šíji spust'!
(Služky tak učiní.)

CHŮVA
Jen doufej, dítě, a nevrle tak
se netrhej! Snáz
ti bude lze snášet tu nemoc, když klid
a pevnou vůli si zachováš. Zlo
jest nutno snášeti lidem.

FAIDRA
Ach, ach!
Kéž čisté by vody byl svěží tu zdroj,
bych douškem z něho zas okřála já!
Kéž v topolu stínu a na trávě luk
bych spočinout mohla a hovět si tam!

CHŮVA
Co, dítě, to díš?
Jen před lidmi takých se vystříhej slov!
Vždyť šílenství blízka je tato tvá řeč.

FAIDRA
Ó ved'te mne do hor! Chci do lesů jít
a do houští smrků, kde honí se psi
a stíhají zvěř,

kde jeleny pestré psů uhání běh!
Mám, probůh, touhu jen ohaře štvát,
mít hrotitou střelu a kroužit jí
kol kadeří rusých a thessalským klát
tím oštěpem zvěř!

CHŮVA

Proč na srdci, dítě, máš takovou věc?
Proč lovem i ty též se obírat chceš?
Proč po vodě prahneš, jež ze zřídla jest?
Vždyť poblíže hradem je zvlažená stráň
a odtud bys mohla ten doušek mít též.

FAIDRA

Kéž Artemis, v moci jež přímořský kraj
a cvičiště má, kde ořů zní klus,
mi dá, bych octla se na půdě té
a enetské hřebce bych krotila tam!

CHŮVA

Co v blouznění svém jsi pronesla zas?
Tyť brzo touhou jen po honu pláš
a do hor chceš jít a brzo zas tam
chceš prohánět oře, kde suchý je břeh.
Toť věru jen věstec by uhádl snad,
kdo z bohů as k tomu tě šílenství štve
a mysl tvou, dítě mé, kalí.

FAIDRA

Co, neblahá já, jsem spáchala? Kam
se poděl můj rozum? Vždyť šílím, a bůh
mě zaslepil jakýs, že klesla jsem tak.
Já nešťastná, ach!
Ať hlavu mi, matko, hned zahališ zas!
Vždyť stydím se za to, co řekla jsem dřív.
Jen zahal mi hlavu! Z mých očí se proud
slz řine a hanbou se zardívá tvář.
Je bolestno, svůj-li kdo poznává blud,
a šílit je hrozné. Však lepší to přec,
než nepoznat chyby a zemřít.

CHŮVA

Hle, halím tvou hlavu. Kdy smrt asi mně

těž zahalí zrak?

Mne poučil v lecčems již dlouhý můj věk.

Jen mírným přátelským svazkem
by měli se lidé vždy poutat, ne tak,
by do hloubi srdce jich přátelství šlo;
a pouta té lásky ať volná jsou tak,
by mohla se snít neb upevnit víc.

Když o dva jeden má úzkost a strach,
toť veliké břímě. Tak proto tu i já
mám veliký žal.

Kdy v životě přísné má zásady, ten
prý zklamání více než radosti má,
a na zdraví svém si škodí tím spíš.

Co s mírou, to spíše si chválím než to,
co bez míry jest,
a lidé mi přisvědčí moudří.

NÁČELNICE SBORU

Ó stará, věrná chůvo naší královny,
my vidíme sic Faidřin osud neblahý,
však nejasno nám, jaká je to choroba.
To od tebe chci vyzvědět a vyslechnout.

CHŮVA

Ač pátrám po tom, nevím. Nechce povědět.

NÁČELNICE SBORU

Ni jaký počátek byl této pohromy?

CHŮVA

I na to ptáš se marně; mlčít' o tom všem.

NÁČELNICE SBORU

Jak zmořena je tělesně a zesláblá!

CHŮVA

Jak ne? Vždyť nic již nepožila třetí den.

NÁČELNICE SBORU

Zda z šílenosti či že chce tak zemřít?

CHŮVA

Chce zemřít. Nejí, chtějí se zbavit života.

NÁČELNICE SBORU

    Tot' divno, že je spokojen s tím její choť.

CHŮVA

    Svou bolest skývá, nezná se k své chorobě.

NÁČELNICE SBORU

    A on to neznamená, vida její tvář?

CHŮVA

    Dlí právě mimo meze země té.

NÁČELNICE SBORU

    A ty jí nijak nenutíš, chtěc chorobu
    a myslí její poblouznění vyzvědět?

CHŮVA

    Ač zkusila jsem všechno, marna snahá má.
    Však neochabne ani teď má horlivost,
    bys, vidouc vše to, dosvědčila mi i ty,
    jak k nešťastným svým pánům jsem se chovala.

    (K Faidře)

    Nuž, milé dítě, zapomeňme obě dvě,
    co nedávno jsme mluvily. Ty vlídnější
    se staň, tvář smutnou vyjasni a mysl změň!
    Já výtek, jimiž jsem tě dříve dráždila,
    již nechám, jinak promluvím a vhodněji.
    A trápí-li tě tajné jakés bolesti,
    ty ženy se mnou utiší tvou chorobu;
    však lze-li mužům o tvé trýzni povědět,
    jen mluv, ať oznámíme věc tu lékařům.
    Nuž, proč pak mlčíš? Nemáš mlčet, dítě mé,
    než buď mi vytknout, nepravím-li něco vhod,
    neb povolit mým radám dobře míněným.
    Ó promluv něco, pohleď sem! Já neblahá!
    Jest marno, ženy, všecko naše úsilí,
    a daleko jsme cíle, jako dřív; neb ta
    se dříve pohnout nedala a vzpírá se
    i nyní. Však věz – a buď hlušší k slovům mým
    než samo moře -, zemřeš-li, že zahubíš
    své dítky: vyženou je z domu otcova.
    Buď svědkem Amazona, jízdna vládkyně.
    Z ní, cizinky, tvým dětem pán se narodil,

jenž vede si jak pravý syn. Ty dobře znáš –
jej, Hippolyta.

FAIDRA

Běda!

CHŮVA

Dotklo se tě to?

FAIDRA

Tys, matičko, mne zhubila, a u bohů
tě prosím, o tom muži pomlč budoucně!

CHŮVA

Nuž vidíš! Zdravý rozum máš však nechceš přec
svým dětem prospět a svůj život zachránit.

FAIDRA

Mám ráda dívky. Jiná bouře zmítá mnou.

CHŮVA

Jsou ruce tvé snad, dítě, krví zbroceny,

FAIDRA

Mám ruce čisté, ale duch můj poskvrněn.

CHŮVA

Snad kouzlem ublížil ti jakýs nepřítel?

FAIDRA

Mne hubí přítel proti vůli mé i své.

CHŮVA

Což proti tobě snad se Theseus prohřešil?

FAIDRA

Kéž nevidí mne nikdo jemu křivditi!

CHŮVA

Co hrozného tě tedy k smrti pohání?

FAIDRA

Jen nech mne chybit! Tobě chybou neškodím.

CHŮVA

To aspoň nechceš. Tvá smrt jest však také má.

FAIDRA

Co děláš? Chápeš ruku mou a nutíš mě?

CHŮVA

I kolen tvých se chápu, nespustím se jich.

FAIDRA

Zle, zle ti bude, zvíš-li o tom, nebohá.

CHŮVA

A co mi horší může být než ztratit tě?

FAIDRA

Ty zhyneš! Mně však ke cti bude tato věc.

CHŮVA

Proč tajíš tedy dobrou věc, ač naléhám?

FAIDRA

Vždyť k dobrému chci obrátit věc hanebnou.

CHŮVA

Nuž zjev ji tedy! Zjedná ti to větší čest.

FAIDRA

Jdi odtud, probůh, z ruky pusť mou pravici!

CHŮVA

Ne, ne! Neb daru, jež mi dát máš, nedáváš.

FAIDRA

Nuž tedy dám je, ctím tvou ruku prosebnou.

CHŮVA

Já umlknu. Teď tobě slovo náleží.

FAIDRA

Ó jakou láskou vzplálas, matko ubohá!

CHŮVA

Již měla k býku, dítě, Či co míníš tím?

FAIDRA

I ty, choť Dionýsova, sestro neblahá!

CHŮVA

Co je ti, dítě? Sourozence hanobíš?

FAIDRA

A jak já opět třetí hynu nešťastně!

CHŮVA

Jsem poděšena. Kam to míří slova tvá?

FAIDRA

Jest odtud naše neštěstí, ne z nedávna.

CHŮVA

Však nevíím dosud, co chci slyšet od tebe.

FAIDRA

Ó kéž bys ty mi řekla, co mám říci já!

CHŮVA

Jsem hadačkou, bych vnikla v tvoje tajemství?

FAIDRA

Co jest to, co se zove láskou u lidí?

CHŮVA

Jest cit to libý, dítě, však též bolestný.

FAIDRA

Snad tedy jeden z citů těch nás přemohl.

CHŮVA

Co pravíš? Lásku že máš, dítě? Ke komu?

FAIDRA

Jak zove se ten – Amazonin rozenec –

CHŮVA

Snad Hippolytos?

FAIDRA

Tys to řekla a ne já.

CHŮVA

Ó žel, co mluvíš, dítě ? Jaks mne zdrtila!
To nelze snést, ženy, nelze mi dál žít!
Jest protivno mi světlo, protiven mi den.
Já zničím se a zhubím, život vyrvu si
a zemru. Buďte s bohem! Veta po mně již!
Ač neradi, však přece zlého dychtívi
jsou rozvážliví. Kypris není bohyní,
jak vidno, nýbrž mocí, vyšší nad bohy,
jež zahubila tuto, mne i tento dům.

NÁČELNICE SBORU: STROFA

Zvědělas, ach, slyšelas, ach, co sluch děsí můj,
jak zlou vládkyně svou strast vykládá.
Kěž smrt stihne mne, než tak pobloudí
můj duch, jako tvůj! Ach, ach! Běda, ach!
Jak je život pln neštěstí!
Jsi ztracena! Tys zjevila své tajemství.
Jak zlý čeká tě teď čas den co den!
Ten dům neblahá as strast postihne!
Již není, dívko krétská, nijak nezjevno,
jak los uchystán ti zlý Kypridou.

FAIDRA

Ó troizenské vy ženy, jejichž sídlem jest
ten země Pelopovy krajní výběžek,
již jindy v dlouhých nocích na to myslila
jsem marně, odkud zkáza v lidském životě.
A nezdá se mi, pro chabost že rozumu
si lidé život ztrpčují – neb mnozí z nich
jsou rozvážní -, než tak to třeba vyložit.
My víme, co je správné, poznáváme to,
však nekonáme toho: jedni z lenosti
a jiní, že zas rozkoš místo dobrého
si vyvolili. Mnoho je zkáz života:
i nečinnost, zlo sladké, dlouhé besedy,
i stud. Jest dvojí: jeden dobrý, druhý však
je tíží domu. Kdyby přesná byla mez
jich obou, jedním jménem by se nezvaly.

Já majíc přesvědčení takové
jsem nechtěla je zničit kouzlem nějakým
a v pravý opak zvrátit svoje smýšlení.
Svých myšlenek ti také postup vyložím.
Když ranila mě láska, bylo snahou mou,
bych snášelaji čestně. Proto počala
(ukazuje na chůvu)
jsem před tou tajit, zamlčovat nemoc svou.
Neb nelze věřit jazyku, jenž myšlenky
sic lidí cizích umí kárat, ale sám
jest velmi mnoha zlého vlastním průvodcem.
Pak umínila jsem si zas, že rozvahou
svou pošetilost přemohu a ponesu;
a posléze, když nemohla jsem překonat
ni takto lásku, pro smrt jsem se rozhodla,
jak každý přizná, odhodlání nejlepší.
Já nechci ani skrývat dobrých činů svých
ni před hojnými svědky jednat hanebně,
Vždyť choroby a činu toho nečestnost
jsem znala, že jsem žena, dobře věděla.
Kéž zhyne bídně, u všech budíc nenávist,
ta žena, která s cizím mužem začala
své lože prznit! Z urozených domů zlo
se toto rozšířilo mezi ženami.
Neb když se líbí hanebnosti vznešeným,
i nízcí věru lidé si je oblíbí.
Však nenávidím žen též v řeči rozvážných,
jež špatně jednat troufají si potají.
Jak ženy ty, ó paní, mořská Kyprido,
se dívají as manželům svým do očí,
zda spoluvinnice své, tmy, se neděsí
a síní svého domu, že snad promluví?
Mne, přítelkyně, k smrti nutí právě strach,
že dopadene budu, muže hanobíc
a děti, jež jsem zrodila. Ty svobodě
a volnosti se těšte v slavných Athénách,
a matka nechať slávě jejich neškodí!
Vždyť zotročuje muže, třeba smělého,
když o matce neb otci ví co špatného.
Jeť to prý jenom rovno cenou životu,
když má kdo srdce šlechetné a poctivé.
Však špatným lidem nastaví čas zrcadlo,
jak mladé dívce, a tím zjeví jejich tvář;

a mezi těmi kéž se nikdy neoctnu!

NÁČELNICE SBORU

Ach, jaká krásná vlastnos je vždy rozvážnost,
jak mezi smrtelníky trží pochvalu!

CHŮVA

Ó paní, před chvíličkou tvoje příhoda
mi znenadání hrozně strachu nahnala;
však nyní vidím, že jsem bloud, že u lidí
co rozmyslí si pozděj, bývá moudřejší.
Vždyť tobě pranic zvláštního a divného
se nestalo; jen hněv tě stihl bohyně.
Ty miluješ? Ký div to? Mnoho jiných též.
A tu bys chtěla vzít si život pro lásku?
Nic neprospěje tedy láska milencům,
ni teď, ni příště, třeba-li jim proto mřít.
Když mocně koho zachvátí, je nesnesná;
neb na povolného se plíží potichu,
však kdo je hrd a tvrdý, toho popadne-
a co as myslíš – násilně ho udolá.
Vždyť vzdušný prostor proniká a bytuje
i v mořských vírech. Z lásky vše se zrodilo:
ta skýtá símě, budí touhu milostnou,
z níž všichni, co nás na světě, jsme povstali.
Kdo mají tedy knihy, psané od starších,
a sami také oddáni jsou básnictví,
ti vědí, kterak zatoužil kdys po sňatku
Zeus se Semelou, vědí, kterak Kefala
kdys krásnohlasá Eos k bohům unesla,
a to jen z lásky. Přec však sídlí v nebesích
a styků s bohy nikterak se nestřehou,
ba klidně, tuším nesou ránu osudu.
Ty nést ji nechceš? Se zvláštní tě výsadou
měl otec zplodit, jiným bohům podrobit,
když spokojit se nechceš s těmi zákony.
A kolik, myslíš, mužů velmi rozumných
zří lože svého pohanu, však tváří se,
že nevidí? A kolik otců pomáhá
svým synům tajit hříšnou lásku? Zásadou
jest moudrých lidí skrývat, co je nečestno.
Vždyť není třeba lidem příliš přísně žít.
Jeť nemožno i zcela přesně stavět krov,

jímž dům je pokryt. Upadši pak v pohromu
tak velkou, kterak myslíš, že z ní vyvázneš?
Však máš-li v sobě ctnosti víc než špatnosti,
jsi šťasten, pokud může člověk šťasten být.
Nuž, milé dítě, zanech špatných úmyslů
a zanech také zpupnosti! Jeť pouhá to
jen zpupnost, chceš-li samy bohy překonat.
Měj odvahu a miluj! Tomu chtěl tak bůh!
[Jsouc chorá, chorobu svou nějak zmoci hled!
Jsou zaříkání, průpovídky kouzelné,
a lék se najde proti této chorobě.
A věru muži by jej sotva našli,
když my si, ženy, nenajdeme pomoci.]

NÁČELNÍCE SBORU

Ta prospěšnější v nynější tvé těžkosti
ti dává radu, Faidro, však chválím též
i tebe. Než tu chválu s menší libostí
a větší slyšíš bolestí než její řeč.

FAIDRA

Však to jest to, co obce dobře řízené
a domy lidské hubí, příliš krásná řeč.
Neb to se nemá mluvit, co je příjemno
jen sluchu, než co slávu získá člověku.

CHŮVA

Co takto vážně mluvíš? Není potřebí
ti pěkných slov, než muže. Rychle nutno jest
jej zpravit, přímo o tobě mu vyložit.
Neb kdyby v také tísni nebyl život tvůj,
a kdybys byla žena ducha zdravého,
já nikterak bych pro lásku a rozkoš tvou
tě k tomu nenutila. Teď to přípustno:
jdeť o věc velkou, tobě život zachovat.

FAIDRA

Ó hrozné slovo! Ihned zavři ústa svá
a nepronášej řeči již tak hanebné!

CHŮVA

Jest hanebná, však lepší nežli krásná řeč,
a prospěšnější čin ten, když tě zachrání,

než sláva, již se pyšník hodláš zemřít.

FAIDRA

Ó probůh, radíš dobře sic, však hanebně.
Dál nepokračuj! Jsem sic láskou zmožena,
však nedávej mi pěkným slovem špatných rad.
Sic to mě nyní zničí, před tím prchnout chci.

CHŮVA

Když takto soudíš, neměla jsi chybovat,
však chybuješ-li, poslechni! Ten aspoň vděk
mi prokaž: v domě čarodějné prostředky
mám proti lásce – právě jsem si vzpomněla;
ty bez hanby a pomatení rozumu
tě uzdraví zas, nebudeš-li zbabělá.
[Jen třeba od osoby, kterou miluješ,
mít znamení, buď slovo nebo roucha kus,
a pak vás oba spoutat láskou společnou.]

FAIDRA

Jest mast či nápoj kouzelný ten prostředek?

CHŮVA

To nevím. Dítě neptej se a užij ho!

FAIDRA

Mám strach, že shledám moudrou tě až přespříliš!

CHŮVA

Věz, všeho že se lekáš! Z čeho máš ten strach?

FAIDRA

Bys Theseovu synu o tom neřekla.

CHŮVA

Nech toho, dítě! Já to odbře zařídím.
(*Obrátí se k soše Afroditině.*)
Jen ty mi, ó má paní, mořská Kyprido,
buď pomocnicí! Jinak stačí povědět,
co na mysli mám, přátelům již v domě jsou.

SBOR: STROFA I.

Ó lásko, lásko, ty rozžeháš

žár milostné touhy v očích, sladkou
ty vzněcuješ rozkoš v srdci lidí,
jež přepadáš. Nestíhej mne prudce
a neštěstí nenos!
Neboť nepálí tak
ni ohně plápol, ani hvězd,
jak střela Afroditina,
již metá z rukou svých
syn Diův, bůh lásky.

ANTISTROFA I.

Vždyť v pythském okrsku Foibově
a na břehu Alfea krev býků
vlast prolévá řecká marně, marně,
když vladaře lidstva, boha lásky,
jenž k Afroditině
milé ložnici klíč
má svěřen, v úctě nemáme,
ač ty, jež napadá z lidí,
rád ničící, v pohromy
je vrhaje hojné.

STROFA II.

Dívce oichlaské, jha
sňatku neznalé, dotud
muže ani ženicha nemající,
té Kypris Eurytův dům
kážíc opustit, vdala ji,
ač jak Naiida prchala
neb Bakchantka, synu
Alkmeninu v krvi a kouři za písni
zhouby, nevěstu žalnou!

ANTISTROFA II.

Svaté město ty Theb,
Dirčin prameni, vy též
dosvědčte, jak pohromou Kypris stíhá!
Neb s vládcem, plamenný blesk
metajícím, kdys snoubivší
matku Bakcha, jenž dvakráte
byl narozen, děsným
osudem ji zhubila. Mocně ničící vše
dechem, létá jako včelka.

FAIDRA

Ó umlkněte ženy! Po mně veta jest!

NÁČELNICE SBORU

Co hrozného se, Faidro, stalo v domě tvém?

FAIDRA

Jen ztichněte, ať slyším, kdo to křičí vnitř.

NÁČELNICE SBORU

Již mlčím; však úvod ten je neblahý.

FAIDRA

Ach, ach! Žel, ó žel!

Jak nešťastná jsem pro to, co mne postihlo!

NÁČELNICE SBORU

Ký křik míníš tím? Co řeč značí tvá?

Ó rci, jaká zvěst

ti strach, ženo, ten a děs působí?

FAIDRA

Jsem zničena! Sem ke dveřím se postavte
a slyšte, jaký hluk se v domě rozléhá.

NÁČELNICE SBORU

Vždyť tys u dveří, a ty vyslyš zvěst,
již dům vysílá.

Rci, rci, jakém as se vnitř zběhlo zlo?

FAIDRA

Tam křičí Amazony koní milovné
syn Hippolytos, hrozně plísně chůvu mou.

NÁČELNICE SBORU

Ten křik slyším sic, však přec nejasno
mi jest, jaké zlo,

ti hluk věští ten, jenž z bran těchto zní.

FAIDRA

Hle, zřejmě nazývá ji bídnou svůdnicí,
jež zneuctila pána svého manželství.

NÁČELNICE SBORU

Ach, tys, drahá má, ó žel, ztracena!
Co já radit mám?
Jest taj na jevě a tys ztracena!

FAIDRA

Ó ach! Ach, ach!

NÁČELNICE SBORU

To čin přátel tvých!

FAIDRA

Jak zničila mě, prozradivši trýzeň mou!
Sic s láskou, avšak špatně nemoc hojila.

NÁČELNICE SBORU

Nuž, co chceš činit po tak děsné příhodě?

FAIDRA

Vím jenom jedno: zemřítí co nejrychlej
jest v tomto neštěstí mém lékem jediným.

HIPPOLYTOS (vyjde z domu, za ním chůva zdržujíc ho).

Ó matko země, světlo slunce zářivé,
jak strašný je zvuk slov těch, jež jsem vyslechl!

CHŮVA

Ó hochu, ztichni, než kdo křik ten uslyší!

HIPPOLYTOS

Ne! Slyše řeč tak hroznou mlčet nemohu.

CHŮVA

Ó prosím při tvé krásnolokté pravidi.

HIPPOLYTOS

Vzdal ruku aniž dotýkej se šatů mých!

CHŮVA

Ó jen mne nenič, při tvých prosím kolenou.

HIPPOLYTOS

Co prosíš, díš-li, žes nic zlého neřekla?

CHŮVA

Však pro veřejnost, hochu, nebyla má řeč.

HIPPOLYTOS

Co dobré, má se raděj říci před lidmi.

CHŮVA

Ó dítě, v úctě zachovej svou přísahu.

HIPPOLYTOS

Jen ústa přísahala, srdce nikoliv!

CHŮVA

Ach, hochu, co chceš činit? Zničíš přátele?

HIPPOLYTOS

Ó hanba jim! Kdo hřeší, není přítel můj.

CHŮVA

Měj shovění! Vždyť, lidé, dítě, chybuji.

HIPPOLYTOS

Proč, Die, ženy, zlo to, lidi šálící,
jsi pod paprsky slunečnými usídlil?
Neb chtěl-lis rozmnožiti plémě smrtelné,
jen neměls dál je rozmnožovat z lůna žen,
než lidé měli obětovat v chrámech tvých
buď zlato nebo mědi kus neb železo
a za to sobě símě dítek kupovat,
a to dle výše tvého jmění. V domě svém
však měli bez žen obývati svobodni.
[Však nyní nejprv, do domu když toto zlo
si chceme přivést, statky domu mrháme.]
A z toho zjevno, že je žena velké zlo:
vždyť otec, který zplodil ji a vychoval,
ji z domu pouští, výbavu ji dávaje,
by zla se zbavil. Ženich domů s radostí
si tvora béře zkoubného a šaty ji,
tu loutku bídnou, šňoří, zdobí krásnými
ji šperky, chudák, statky domu mrhaje.
[Je stížen, i kdo získal dobré příbuzné

a jim se těší, ženu však má protivnou,
i kdo má ženu dobrou, avšak zpřízněnce
zas špatné; dobrým hledí špatné potlačit.]
Je nejlíp všední, prostoduchou ženu mít,
jež doma sedí, nejsouc zhola k ničemu.
Však nenávidím moudré; ženy chytřejší,
než ženě sluší, nechtěl bych mít v domě svém.
Neb zlomyslné skutky Kypris vštěpuje
spíš v srdce chytrých, kdežto ženě nevtiplné
jest obmezenost v pošetilství překážkou.
Ba měly by ne služky k ženám docházet,
než němé dravé šelmy s nimi bydleti,
by s nikým v hovor pouštěti se nemohly
a hlasu neslyšely ani od oněch.
Teď špatné ženy páší v domě špatnosti
a ven je vynášejí zase služebné.
Tak tys též chtěla, bídnic mne přemluvit,
bych vstoupil na svaté mi lože otcovo.
Ta slova tvoje smyji vodou pramennou
a uši sobě vypláknou. Jsem špatný snad,
když myslím, že mě skvrní taková tvá řeč?
Věz dobře, ženo, chrání tě má poctivost.
Neb kdybych nebyl dal se k svaté přísaze
svést z nepozoru, nezdržel bych se a vše
bych řekl otci. Teď však, dokud mimo vlast
dlí Theseus, na čas odejdu, však ústa má
nic nevyzradí. Uvidím, až s otcem svým
se vrátím, jak mu pohlédnete do očí,
ty – i tvá paní. Smělost tvou již budu znát.
O zhyňte! Nenasytnout budu nenávisť
mít k ženám, třeba lidí dí, že stále tak
se o nich vyjadřuji; vždyť jsou stále zlé.
Buď ať je někdo rozvážnosti naučí,
neb ať mne nechá stále na ně dotírat.
(Odejde do domu.)

FAIDRA: ANTISTROFA

Neblahý, ach, osudný los je žen údělem.
Zda mám prostředek, zda mám omluvu,
bych blud zvrátila, jsouc zlem stížena?
Mne trest stihl! Ví to svět, slunce svít!
Jak se z těchto ran vyprostím?
Družky, jak svou strast skrývat mám?

Zda radou nebo činem křivdě pomáhat
by chtěl člověk neb bůh nějaký?
Neb zlá rána ta, jež stihla nás,
se neodvratnou stává mezí života.
Ach, los nejhorší mám já ze všech žen.

NÁČELNICE SBORU

Je po všem, běda! běda! Pomoc chůvy tvé
se, paní, nezdařila. Vše je ztraceno.

FAIDRA

Ó bídná ženo, zhoubkyně svých přátel, cos
mi udělala? Kéž tě bleskem zasáhne
a na prach kéž tě rozdrtí můj předek Zeus!
Zda, bojíc se tvých úmyslů, jsem neřekla,
bys pomlčela o tom, co mě hanobí?
Však ty ses nezdržela. Proto nezemru
již slavně, nýbrž nových třeba záměrů,
neb tento, hněvem rozjitřen jsa v srdci, to,
čím sama vina, na mne svede u otce
[a starci Pittheovi věc tu vyradí]
a potupy své v celé zemi rozšíří.
Zhyň ty i každý, z ochoty kdo přátelům,
i když tak nechť, koná služby nedobré.

CHŮVA

Ó paní, můžeš pokárat můj poklesek;
neb tvoje bolest přemáhá tvou rozvahu.
I já však mohu bránit se, když dovolíš.
Jsem chůvou tvou a mám tě ráda; nemoc tvou
však chtějíc zhojit s cílem jsem se minula.
Jen úspěch mít, a moudrou by mě nazvali.
Vždyť podle zdaru o rozumu soudíme.

FAIDRA

A jest to spravedlivo, stačí mi to snad,
když zranivši mě, hádku se mnou počínáš?

CHŮVA

Jest dost již řečí. Nebyla jsem rozumná.
I po tom však se, dítě, můžeš zachránit

FAIDRA

Ó přestaň mluvit! Tys mi dala nedobrou
již dříve radu, špatně skončil pokud tvůj.
Jdi pryč mi z očí, o sebe se starej jen!
Já sama si své věci dobře zařídím.
Však vy mi, urozené dcery troizenské,
tu službu aspoň ke prosbě mé prokažte,
že zatajíte, co jste tuto slyšely.

NÁČELNICE SBORU

Že nic z tvých útrap nevyzradím, vznešená
buď Artemis mi svědkem, dcera Diova!

FAIDRA

Tot' moudré slovo! Jediný mám prostředek,
vše uvažujíc, jak bych mohla uchovat
svým dětem čestný život po té nehodě
a jak i sobě po té ráně posloužit.
Neb nezhanobím nikdy domu kretského
a pro jeden jen život před tvář nevstoupím
již Theseovu po činu tak hanebném.

NÁČELNICE SBORU

Chceš způsobit snad hrozný jakýs neštěstí?

FAIDRA

Chci zemřít. Kterak, to si sama rozmyslím.

NÁČELNICE SBORU

Ó nemluv takto!

FAIDRA

Také ty mi dobře rad!
Já života se zbavím dnes a Kypridě,
jež v záhubu mě vrhá, radost způsobím.
Jest hořká však ta láska, které podlehnou.
Než jinému též bude smrt má záhubou,
by znamenal, že nemá pro mé neštěstí
být pyšný, ale následky mé choroby
jsa stížen se mnou naučil se skromnosti.
(*Odejde; za ní chůva*)

SBOR: STROFA I.

Kéž bych se v propasti zemské propadla srázně

neb kéž jak okřídlenec
mne povznese bůh v dav létajících ptáků!
Kéž bych se v propasti zemské propadla srázné,
vlnám alexandrijských břehů,
k proudu eridanskému v kraj,
v němžto do tmavých otcových
vírů ubohé dcery slz
perly, jantarem lesklé, roní z lítosti,
že byl Faethon zahuben.

ANTISTROFA I.

Kéž bych se dostala k břehům Hesperid zpěvných,
kde jablek roste hojnost,
kde tmavého moře vládce cestu plavcům
v další zavírá končiny,
bydle na mezi svaté
nebes, držené Atlanetem.
Tam též prameny nesmrtné
proudí z ložnice Diovy,
tam též životodárná země posvátná
skýtá blaženost smrtelným.

STROFA II.

Bělokřídý ty korábe
kretský, který jsi přes vlny
moře rozvířeného
sem přivezl ze šťastného
domova mou paní,
by v neblahý vešla sňatek!
S nešťastným znamením věru
z kretské země do Athen
sem přiletěli slavených
a k Munichově pobřeží
si přivázavše pletených
lan konce, vystoupili na zem pevnou.

ANTISTROFA II.

Proto duši jí zdrtila
hrozná choroba bezbožné
lásky, Afroditinou
jsouc vzbuzena vůlí; těžké
podlehne té ráně
a se stropů snubní síně

provaz si spustí a bílé
hrdlo své jím obemkne.
Mát' hrůzu z děsné bohyně
a slavnou pověst raději
si volí. Takto vyprosí
svou duši také ze žalostné lásky.

SLUŽKA (*uvnitř domu*)

Ach žel ! Ach žel!
Ó spěšte všichni, kdo jste domu na blízku!
Jest oběšena paní, Theseova choť!

NÁČELNICE SBORU

Ó běda, běda! Jest již konec! Královny
již není! Zadušena smyškou visutou.

SLUŽKA

Co nespěcháte? Dvojbřítový necht' někdo meč
sem přinese, ať přetnem provaz na krku.

NÁČELNICE I. POLOSBORU

Co máme dělat, družky? Vniknout do domu
a paní z utažené smyčky vyprostit?

NÁČELNICE II. POLOSBORU

Nač? Cožpak nejsou uvnitř mladí sluhové?
Jeť nebezpečna lidem velká horlivost.

SLUŽKA (*mluví k sluhům v domě*).

Sem dejte natažené tělo ubohé!
Je smutná to mým pánům domu strážkyně.

NÁČELNICE SBORU

Jest mrtva již, jak slyším žena nešťastná;
neb již ji jako mrtvou kladou na máry.

THESEUS (*vyjde ověnčen s průvodem*)

Zda víte, ženy, jaký to je v domě křik?
Neb sluhš nářek zaslechl jsem hlasitý.
Můj dům mi bran svých neotvírá, nevitá
mne jako účastníka božích slavností.
Zda Pittheovo stáří stihla pohroma?
Již život jeho pokročil, však způsobil

by žal nám přece, kdyby dům ten opustil.

NÁČELNICE SBORU

Ba netýká se starců tvoje neštěstí.
Svou mrtí mladí zarmoutí tě, Thesee.

THESEUS

Ach! Snad z mých dětí odňat život někomu?

NÁČELNICE SBORU

Jsou živý, Mrtva – tobě k žalu – matka jich.

THESEUS

Jak? Choť má zahynula? Jakou příhodou?

NÁČELNICE SBORU

Smrt způsobila sobě svislou oprátkou.

THESEUS

Což žal ji sklíčil nebo jaká nehoda?

NÁČELNICE SBORU

Jen tolik víme. K domu tvému, Thesee,
jsem právě přišla truchlit nad tvým neštěstím.

THESEUS

Ó žel! Proč tedy věncem tím jsem ověnčen,
když účastníkem slavností jsem nešťastným?
Hned, služi, kolík vyjměte a závory
bran odstrčte, bych spatřil smutné divadlo,
svou ženu, která smrtí svou mě zničila!
(Vrata domu se otevrou.)

SBOR

Ach, ach, postihlo tě zlo, nešťastná!
Tys tak trpěla
a jednala, žes celý dům ten zničila.
Ach žek odvahy té tvé! Násilnou
a zlou příhodou tě smrt zasáhla.
To čin ubohé
je tvé ruky. Kdo tvou smrt zavinil?

THESEUS:STROFA

Ach, ach, jaká strast! Jak zlá, obci má,
jak zlá rána ta, všech ran nejhorší!
Ó osude, jak těžce stihl jsi můj dům,
ó hanbo, jíž mě mstitel jakýs zhanobil!
Jest vše ztraceno, mně žít nelze již!
Vždyť zřím nebožák tu já moře zla
tak velké, že mi z něho nelze vybřednout
a z vln se zachrániti toho neštěstí.
Kde slov nabrat mám, když vhod označit
chci tvůj, ženo má, ten los přetěžký?
Neb jako ptáče z rukou jsi mi ulétla
a křepkou nohou sestoupila do Hadu.
Ach, ach! Neblahá to strast, neblahá!
Tu tíž nesu až již z dob pradávných.
To bůh dopustil,
chtě mstit nějaký as hřích předků mých.

NÁČELNICE SBORU

Ne tebe jen, ó pane, stihlo neštěstí.
Jak mnozí jiní, zdárnou ztratils manželku.

THESEUS: ANTISTROFA

Kéž smrt zachvátí mne již! V podsvětních
chci dlít, v podsvětních již tmách chudák já,
jsa o drahé své styky s tebou oloupen.
Tys spíše mne než sebe vrhla v záhubu.
Ach, kdo, choti má, a proč, nebohá,
ti v hrud' vražedné ty dal úmysly?
Zda řekne mi kdo, co se zběhlo, či má dům
můj vladařský ten zástup sluhů nadarmo?
Ach, ach, chudák já, ach, ach, pro tebe
jak žal zakouším, jímž dům stížen můj,
žal hrozný, nevýslovný, jenž mě zahubil!
Jest pustý dům můj, děti moje v sirobě!
Ty dům, drahá má, ty opouštíš,
ty z žen nejlepší jsouc všech, které zří
zde svit sluneční
a zář, jižto z hvězd svých noc vysílá.

NÁČELNICE SBORU

Ó ubohý, jak tvůj je dům stížen zlem!
Můj zrak zarosen je slz přívalem,
že los máš tak zlý!

Mám strach, nová zase že strast sihne nás.

THESEUS

Aj hle, aj hle!
Co značí tato deska, která na milé
je ruce zavěšena? Chce cos oznámit?
Ach jistě nešťastnice přání napsala
mi svá a prosby o dětech a manželství.
Nic, ubohá, se neboj! Žena nižádná
již v dům a lože Theseovo nevstoupí.
Však věru zlatého tu otisk prstenu
mě vítá, který nosívala nebožka.
Nuž obal vyjmu z pečetí a rozvinu,
bych seznal, co mi deska ta chce povědět.

NÁČELNICE SBORU

Ach, - nové, ach, nám zlo k starému
zas bůh sesílá! Všakj já nechtěla
bych žít déle již, když zřím, kteraká
nás strast potkala.
Ba dím, rozdrcen a v prach povalen
ach, ach, vladařů že mých všechn dům.
[Ó bože, nenich domu toho, možno-li,
a slyš mou prosbu! Neboť jakés znamení
jak věštyně již vidím, tuším neštěstí.]

THESEUS

Ó běda, k zlu se nové zase druží zlo,
jejž nelze snést ni zjevit. Ó já ubohý!

NÁČELNICE SBORU

Co jest to, řekni, smím-li o tom zvědět.

THESEUS

Ta deska křičí, křičí hrozně! Mohu-li
se vyhnout tíži těchto pohrom? Zdrcen jsem,
že, chudák já, v tom písmě shlédli takovou
jsem zvěst neblahou!

NÁČELNICE SBORU

Ó žel! Co pravíš, způsobí zas neštěstí!

THESEUS

Však to nemožno, bych zlo nezměrné
již z bran nepustil svých úst, zkoubné zlo!

Ach, ach, obci má!

(Čte Faidřin list.)

“Chtěl Hippolytos lože mého násilně
se dotknout. Přísný neděsil ho Diův zrak.”

Však, otče, Poseidone, ze tří přání těch,
jež vyplnit mi slíbils, jedním v záhubu
vrz mého syna! Toho dne ať nepřečká,
ač jsou-li platná přání, jež mi dovolils.

NÁČELNICE SBORU

Ó probůh, vládce, přání to zase odvolej!

Svou chybu poznáš pozděj. Jen mne poslechni!

THESEUS

To nelze. Též ho z tého země vyžýenu,
a jedno ze dvou neštěstí ho postihne:
buď zemře, Poseidon pak do bran Hadových
ho sešle šetře mého přání, nebo z té
jsa země vyhnán v cizím kraji blouditi
a trpece se životem bude zápasit.

NÁČELNICE SBORU

Hle, sám tu Hippolytos, syn tvůj, přichází,
a právě vhod. Teď hněvu, vládce Thesee,
nech zlého, uvaž, co je domu na prospěch.

HIPPOLYTOS (vyjde z domu)

Tvůj křik jsem, otče, zaslechl i přicházím
sem rychle. Nevím, proč tak nyní naříkáš,
však přál bych si to uslyšeti od tebe.

Ha, co se stalo? Mrtvou vidím, otče můj,
tvou choť. Toť hodno velikého podivu.

Vždyť právě jsem ji opustil a nedávno
je tomu, v zář co pohlížela sluneční.

Co potkalo ji zlého? Kterak zhynula?

To, otče, rád bych dověděl se od tebe.

Neb srdce, které touží všechno vyslechnout,
lze při chtivosti dopadnout i v neštěstí.

Ty mlčeíš? Mlčet neprospívá v neštěstí.

Vždyť nesluší se, abys tajil milým svým,
ba víc než milým, svoje, otče, pohromy.

THESEUS

Ó lidé, maně chybuující přečasto,
proč tisícovým dovednostem učíte
a všecko nalézt umíte a vymyslet,
však jednoho jste nestihli a neznáte,
jak nerozumné naučiti rozvaze.

HIPPOLYTOS

Tot' velký mudrc, o němž mluvíš, umí-li
i nerozumné k rozvážnosti přinutit.
Však, otče, v nečas jsou tvá slova důvtipná;
mám strach, že jazyk pomátlo ti neštěstí.

THESEUS

Ach, lidé, měli by mít jasné znamení,
jímž rozpoznat by mohli přátel smýšlení,
kdo z nich je vskutku přítelem, kdo nikoliv;
a všichni lidé dvě by měli řeči mít,
z nich jednu správnou, druhou, jak se nahodí.
Řeč spávná vyvracela by pak nesprávnou,
a tak by nikdo nepodléhal klamání.

HIPPOLYTOS

Což někdo z přátel pomluvil mě u tebe,
a trpíme, ač žádné viny nemáme?
Jsem věru zděšen. Řeč ta tvoje zmatená
mě děsí, vybočujíc z mezí rozumu.

THESEUS

Ó běda lidské mysli! Kam až dospěje?
Kde konec bude smělosti a odvaze?
Neb poroste-li v každém lidském životě
a druhý ničemností předčí nad toho,
kdo živ byl před ním, nutnost bohům nastane,
by k této zemi jinou přidali,
jež obsáhla by žlý a nepoctivý lid.
Sem na toho pohleďte! On je můj syn
a přec mé lože hanobil a usvědčen
jest od nebožky, že je zřejmý ničema.
Nuž ukaž přece, když jsi mě již poskvrnil,
svou tvář a přímo pohleď otci do očí!
Ty s bohy jako člověk obzvlášť výtečný

se stýkáš? Ty žes rozvážný a zlého prost?
Tvým chloubám neuvěřím; jinak přičítal
bych bohům, z nerozumu že jsou nestoudní.
Nuž honos se, jez stravu pouze rostlinnou
a kramař s tím svým jídlem! V úctě planý dým
měj mnohých knih, žij svatě, vůdcem Orfea
si měj! Ted's chycen! Já však káži každému,
by před takými prchal: neboť svádějí
lid vážnou tváří, osnujíce mrzkosti.
Ta jest již mrtva. To tě, myslíš, zachrání?
Však to tě nejvíc usvědčuje, bídníku!
Jest která řeč tak mocná, která přísaha,
bys žaloby té ženy mohl uniknout?
Ty řekneš, ta že záští měla k tobě, syn
že nevlastní je vlastním dětem nepřízniv.
Dle slov tvých špatně s životem svým kupčila,
když záštím k tobě zničila, co nejdražší.
Snad také řekneš, pošetilost vroyena
že není mužům, nýbrž ženám. Mladíky
však znám, již nejsou nikterak žen pevnější,
když Kypris dospělou jich mysl pomate,
[a mužství jejich jen jim při tom prospívá].
Než proč tak s řečmi tvými závodím,
když je tu zřejmý svědek, tato mrtvola?
Z té země klid' se rychle jako vyhnanec!
Ni do Athén ať nejdeš, bohy stavěných,
ni v meze zemí, kterým vládne kopí mé!
Neb nepomstím-li té tvé křivdy, isthmický
mi Sinis nedosvědčí, že jsem potrestal
ho smrtí, nýbrž že se marně vychloubám,
a ani družky moře, skály skeironské
mi nepotvrdí, že jsem přísný k lidem zlým.

NÁČELNICE SBORU

Že kdo je z lidí blažen, věru nemohla
bych tvrdit. Zvráceno je štěstí nejvyšší.

HIPPOLYTOS

Jsi, otče, hrozně rozčilen a rozhněván;
však věc tvá, ač ji hájíš slovy pěknými,
přec není pěkná, kdyby ji kdo odhalil.
Já nemám obratnosti, mluvit před lidem,
však schopnější jsem řeči v kroužku druhů svých.

I to má dobrou stránku: před moudrými kdož
jsou v řeči chabí, krásně mluví před lidem.
Však přece nutno. když mě stihla nehoda,
se ozvat. Nejprv o tom začnu hovořit,
čímś napadl mě nejdřív, chtě mě zničit
a míně, že se neobhájím. Slunce to
i zemi vidíš. Na ni nikdo nade mne,
i když to popřeš, nemá větší rozvahy.
Jáť umím nejprv bohy ctít a přátele
mít také, kteří nechťi páchat bezpráví,
než raditi se ostýchají k špatnostem
a v hanebnostech pomáhati přátelům.
Já druhům svým se nevysmívám, otče můj,
než stejný přítel blízkým jsem i vzdáleným.
Jen jednoho jsem dalek, v čemś mě usvědčil,
jak soudíš., Láskou jsem až dosud nedotčen
a neznám věci této leda s doslechu
a z obrazů; však nemám věru ochoty
se na ně dívat, maje duši panenskou.
Ty nejsi přesvědčen snad o mé rozvaze:
pak, kterak jsem se zkazil, musíš dokázat.
Zda nade všecky vynikala tělesnou
ta žena krásou? Či jsem doufal zmocnit
se tvého domu láskou ke tvé dědičce?
Jsem tedy pošetilec, zbaven rozumu.
Či jest snad vláda rozvážlivým příjemna?
Ba věru není, leč když mysl pomátla
těm lidem samovláda, jimnž se zamlouvá.
Já prvním chtěl byh o závodech hellenských
být vítězem, však druhým v obci občanem
a šťastně živ být s nejlepšími přáteli.
Tu bez nebezpečství mohu činný být,
a to má větší půvab nežli vladařství.
Jen jedno neřekl jsem, ostatní již víš;
neb kdyby byl mi svědek rozvážný, jak já,
a já se hájil za života ženy té,
ty zkoumaje bys poznal pravé vinníky.
Teď při Diovi, strážci přísah, při Zemi
ti přísahám, že jsem se netkl choti tvé,
že nebyl bych to ani chtěl ni zamýšlel.
Ať tedy zhynu potupně a neslavně,
ať bloudím jako psanec, zbaven domova
a obce, ať mé tělo moře nepřijme

ni země po mé smrti, jsem-li ničemník!
Zda tato z bázně zahubila život svůj,
to nevím; neboť nesmím více povědět.
Ta s rozvahou, ač neměla ji, jednala,
my, ač ji máme špatně jsme z ní těžili.

NÁČELNICE SBORU

Tys dostatečně obvinění odvrátil,
tu přísahu dav bohům, důkaz nemalý.

THESEUS

Zda tento není čaroděj a kouzelník,
když spoléhá, že tímto klidem omámí
mou duši, on, jenž otce svého zneuctil?

HIPPOLYTOS

I tvé mi, otče, velmi divno jednání.
Neb kdyby tys byl syn můj, já pak otec tvůj,
já bych tě zabil, netrestal jen vyhnanstvím,
mé ženy kdybys zamýšlel se dotknouti.

THESEUS

Jak vhodněs řekl slovo! Takto nezemřeš –
jeť příliš lehká bezbožníku rychlá smrt –
než bloudě jako psanec, z vlasti vyhnáný,
když sobě sám jsi taký zákon uložil
a trpký život snášet budeš v cizině.
[Neb taká stíhá bezbožníka pokuta.]

HIPPOLYTOS

Co činíš? Běda! Nepočkáš až odhalí
vše o nás čas, a z vlasti chceš mě vyhnati?

THESEUS

Až za Pontos a mezi světa atlantskou
bych hnal tě, kdybys mohl. Taks mi protiven.

HIPPOLYTOS

Což neprozkoumáš přísahy ni důvodů
ni věšteb, bez soudu mě vyženeš?

THESEUS

Ta deska, na níž nejsou věštné výroky,

tě spolehlivě obviňuje; ptáků však
již nad hlavou nám krouží, pranic nehledím.

HIPPOLYTOS

Ó bohové, proč nerozváží jazyka,
když do záhuby vrháte mě vy, jež ctím?
Ne! Nedošel bych jistí víry, kde bych měl,
a přísahu bych marně rušil, již jsem dal.

THESEUS

Ach, jak mne trýzní důstojné tvé chování!
Co nejrychleji odpusť zemi otcovskou!

HIPPOLYTOS

Kam mám se chudák obrátit, v čí přátelský
dům vejít, z takové jsa vyhnán příčiny?

THESEUS

Jdi k těm, kdo rádi přijímají svůdce žen
a k sobě zvou, by s nimi dům svůj hlídali.

HIPPOLYTOS

Ach žel! To srdce bodá, k slzám ponouká,
když bídíkem se jevím, jím se tobě zdám.

THESEUS

Tys tenkrátě měl vzdychat a to předvídat,
když odvážil ses zhanobit čest otcovu.

HIPPOLYTOS

Ó dome, kéž bys mohl hlasu pozdvihnout
a dosvědčit mi, jsem-li člověk ničemný!

THESEUS (ukazuje na mrtvolu Faidřinu).

Ty utíkáš se k němým svědkům. Bez řeči
tě jasně viní z ničemnosti tento čin.

HIPPOLYTOS

Ach!
Ó kéž bych mohl přímo hledět do očí
sám sobě, abych zplakal nad svým neštěstím!

THESEUS

Ty mnohem více sebe ctít ses naučil
než řádně jednat, jak se sluší, s rodiči.

HIPPOLYTOS

Ó přeneblahá matko, trpké zrození!
Kéž nikdo není z přátel mých syn nevlastní!

THESEUS

Hned, sluhové, ho odveďte! Cožn nevíte,
že dávno jsem ho za vyhnance prohlásil?

HIPPOLYTOS

Však zpláče věru, kdokoli se dotkne mne!
Ty sám mne, libo-li ti, vypud' ze země!

THESEUS

To učiním, když mým se vzepřeš rozkazům;
neb pro vyhnanství tvoje nemám lítosti.

HIPPOLYTOS

Jest, zdá se, rozhodnuto. Ó já nešťastník!
Vím, jak to jest, však nevím, jak to vyjádřit.
Ó nejdražší mi z bohů, dcero Letina,
ó družko, lovů účastnice! Ze slavných
již půjdem Athen! S bohem Erechtheův bud'
i kraj i město, s bohem země troizenská,
v níž mladý věk se tráví velmi blaženě!
Již zřím a vítám pozdravem tě naposled.
Ó moji mladí soudruhové v zemi té,
již se mnou teď se rozlučte a ze země
mě vyprovod'te! Neuzříte jiného
tak rozvážného, byť to otec popíral.
*(Odejde stranou, Theseus s družinou do domu. Mrtvolu Faidřinu
odnesou dovnitř domu.)*

SBOR. STROFA I.

Kdykoli vzpomínka na bohy
vstoupí mi na mysl, hojně
mi odnímá
starostí. Důvěry ve vyšší moudrost
pozbývám, kdykoli patřím
na lidský osud a činy.
Mnohými změnami

se střídá vše,
a život se kolísá lidský,
stále pln jsa strastí.

ANTISTROFA I.

Kéž by mi bohovén toho jen
dopřáli na moje prosby,
bych pokojně
žila a se srdcem bolesti prostým!
Nechci ni proniknout v pravdu,
ale ni pověřám věřit.
Ve vlídnost chování
své měníc, jak
to poměry velí, kéž stále
v životě jsem šťastna!

STROFA II.

Chmuří se mysl má jasná,
zřím-li to neštěstí náhlé.
Vždyť viděly jsme, viděly,
jak hvězda, jež v hellenském kraji
zářila nejjasněj, do jiné země
se pro hněv otcův vzdaluje.
Písčiny městského pobřeží, hvozde,
ty horský, v němžto honil zvěř
v družině velebné Diktyunny, smečkou
jsa provázen psů rychlých!

ANTISTROFA II.

Nikdy již nevstoupí na spřež
enetských klisen ni dusot
se v jízdni dráze u Limmy
již neozve cvičených koní.
Píseň, již zvučely struny mu stále,
již ztichne v domě otcovském;
bez věnců místa, kde Letina dcera
si v háji hustém hověla.
Přestanou závodit o sňatek dívky,
když ze země jsi vyhnán.

EPODOS

Však pro neštěstí tvoje já
vždy s pláčem budu hlásat tvůj

hrozný osud. Matko,
ach, bídná, marněs rodila!
Na bohy se horším.
Ó běda, družné vy Charity, proč
jste chudáka z těchto sídel
a země otců vyhnaly,
ačkoli prost je viny?

NÁČELNICE SBORU

Hle, vidím, kterak Hippolytův průvodčí
sem k domu chvatně pádí s tváří truchlivou.

POSEL (*vyjde rychle*)

Kam jít mám, bych té země vládce Thesea,
ó ženy, našel? Víte-li to, řekněte
mi o tom. Je snad unvitř domu tohoto?

NÁČELNICE SBORU

On sám tu právě z domu svého vychází.

POSEL

Zvěst, Thesee. sem nesu, hodnou zármutku
jak tobě, tak i občanům, již v Athénách
a v mezích této země sídlí troizenské.

THESEUS

Co jest to? Zdali nová jakás nehoda
snad stihla obě tato města sousední?

POSEL

Již není Hippolyta, lze-li říci tak:
sic ještě žije, brzy však as dokoná.

THESEUS

A kdo tím vinen? Což se s ním kdo znesvářil,
když choť mu znectil, jako otcí, násilím?

POSEL

Jej zahubilo vlastní vozu spřežení
a přání úst tvých, které o svém synu ty
jsi otcí svému, vládci moře, projevil.

THESEUS

Ó bozi, Poseidone, v pravdě tedy jsi
můj otec, ježto vyslyšel jsi přání mé!
Jak zahynul? To vylož! Jakým způsobem
jej Dike stihla ranou, že mě zneuctil?

POSEL

My blízko břehu, smáčeného vlnami,
jsme s pláčem hřívý koní hřebly česali;
neb se zprávou k nám přišel posel nějaký,
že Hippolytos nebude již prodlévat
v té zemi, bídňě od tebe jsa vyhoštěn.
On přišel, tutouž nesa píseň slzavou,
k nám na pobřeží. V patách za ním nesmírný
se zástup přátel věkem rovných ubíral.
Až po chvíli pak řekl nářku zanechav:
“Proč tak si zoufám? Otce třeba poslechnout.
Nuž tažné koně připřáhněte, sluhové,
mi k vozu; neb již nenáležím k obci té.”
Tu po těch slovech každý z nás si popítil
a rychle, než bys řekl, k jízdě hotové
jsme koně postavili právě před pána.
Hned skočí na vůz, zrovna v jímky pro nohy,
a rukou strhne s kraje vozu otěže.
Však nejdřív bohy vyzýval, ruce rozpřáhnuv:
“Ó Die, jsem-li bídník, nechať nežiji!
Ó kéž by poznal otec, jak mě hanobí,
buď po mí smrti nebo dokud slunce zřím.”
V tom bodec chopil zároveň a pobídl
jím klisny; s pánem šli jsme my též, sluhové,
blíž vozu u hlav koní, přímo po cestě,
jež v epidaurský míří kraj a do Arga.
Když vstupovali jsme však v pusté končiny,
již blízko moře saronského ležící.
Tam jakýs rachot, podzemský jak DFiův hrom,
se ozval mocným duněním, sluch děsícím.
Tu koně hlavy pozdvihli až k nebesům
a ušima též stříhali. Nás napadl
strach mocný, odkud je ten rachot. Hleděli
jsme na břeh mořem šlehaný a spatřili
jsme mocnou vlnu, pnoucí se až k obloze,
že zraku mému zastřela břeh Skeironův;
i Isthmos skryla, rovněž Askelpiův mys.
A pak vzduvši, hojnou pěnu kolkolem

se rozsřikujíc, dechem větru mořského
se valí na břeh, tam kde vůz byl čtyřspřežný.
A v tom víru, v mocném tomto příboji
býk vyvržen byl ba břeh, hrozná obluda.
Řev býků po celé se zemi rozléhal
a odrážel se hrozně. Kdož to viděli,
těm zdálo se, že pohled na to nesnesou.
I popdne tu klisy mocné zděšení;
však pán náš, dobře znalý zvyků jezdeckých,
hned trhne otěžemi, táhne řemením
zpět koně, jako táhne lodník kormidlo,
a do zadu se celým tělem nakloní.
Ti zakousli se v uzdy v ohni zrobené
a pádí tryskem, ani ruky řídící
ni otěží ni vozu lehce sbitého
nic nedbajíce. Na měkkou-li půdu pán
chtěl jejich úprk opratěmi obrátit,
býk objevil se v předu, by je nazpět hnál
a k šílenosti děsil vozu čtverospřež;
však když se hnali uděšení ke skalám,
k nim potichu se blížil, běže u vozu,
tak dlouho, až tím zvrhl vůz a překotil,
když kolo jedno narazilo na skálu.
Vše bylo směsí trosek. Koles náboje
i zákolníky náprav vzhůru létaly,
on sám pak, chudák, zapletl se v otěže
a byl tak smýkán ve vazbě pout zmotaných.
I rozbíjel si milou hlavu o skály
a kosti sobě drtil křiče strašlivě:
“Ó stůjte, klisny, u žlabů mých krmené,
a neničte mne! Děsná kletbo otcova!
Kdo nevinnému přispěti chce k záchraně?”
To chtěli mnozí, za vozem však běžíce
jsme nemohli ho dohonit. On vyproštěn
byl z vazeb tenkých řeménků, ač nevím, jak
a sklesl na zem, sotva ještě dýchaje.
Však ořové a hrozná býčí obluda
se ztratili, kde, nevím, v kraji skalnatém.
Jsem, ovšem, pane, domu tvého otrokem,
však nikdy tolik síly míti nebudu,
bych uvěřil, že syn tvůj byl muž ničemný,
i kdyby oběsil se veškerý rod žen,
a někdo popsal idských smrků celý les.

Mám přesvědčení, že byl mužem šlechetným.

NÁČELNICE SBORU

Ó žel! Běd nových zas se strhla pohroma,
a zbýt se nelze osudu a nutnosti.

THESEUS

Mám v nenávisti toho, jenž to utrpěl,
i potěšila mne ta zvěst. Však v úctě mám
jak bohy, tak i jeho – vždyť jest můj – a teď
mě rána tato netěší ni nermoutí.

POSEL

Nuž jak ? Zda máme nebožáda přivést sem
či co s ním dělat, chcem-li se ti zavděčit?
To rozvaž! Řid' se radou mou a k synovi,
když neštěstím je stížen, tvrdý nebudeš.

THESEUS

Nuž přiveďte ho! Chci ho spatřit očitě,
jej, který upřel, že mé lože zneuctil,
a důvody i s božím trestem usvědčit.
(*Posel odejde.*)

SBOR

I rod bohů všech i lid smrtelný
tvá moc, Kyprido,
si podrobuje, a s tebou i bůh,
jenž v lesk perutí
svých svět objímá a zem obléhá
i proud slaných vod.
Svým kouzlem jímá každého Eros, zářivý
ten bůh perutný, když v hrud' lásky žár
mu sešle: šelmy hor, mořskou zvěř
i rod zvířat všech,
jenž živ na zemi, kde plá slunce žár,
i lidi, Nade všemi ty jediná vládneš,
ó Kyprido, po královsku.

ARTEMIS (zjeví se ve výši)

Slyš, vznešený synu ty Aigeův! Tak
ti poručím já.
Neb Letina jsem dcera Artemis. Proč,

ó Thesee bídný, se raduješ tak,
ač bezbožně syna jsi zavraždil sám?
Lži choti své věřils, ač nezjevná věc
ta byla, a v bludu jsi zjevném ty sám.
Proč neskryješ tedy se hluboko v zem,
jsa studem jat,
neb nerzměníš v ptáka a nevzneseš v kraj
se vzdušný, bys té byl pohromy prost?
Vždyť pozbyl jsi práva, bys napříště směl
žít ve spolku pocitvých lidí.
Slyš, jak tě stihla tato rána, Thesee,
ač nic ti neprospěji, jen tě zarmoutím.
Však přicházím sem proto, že chci ukázat,
jak spravedliv byl syn tvůj, by měl čestnou smrt,
jak vášní plála žena tvá a částečně
i poctivě si vedla. Bohyně, jež nám
jest protivna, kdož rády žijem v panenství,
ji k žhavé lásce k synu tvému pošvala.
Sic snažila se zmoci lásku rozvahou,
však úskokům své chůvy nechtíc podlehla,
jež tvému synu řekla o té chorobě,
však pod přísahou. Z poctivosti nechtěl dát
se svést, ni když jsi ty mu činil příkoří;
jsa zbožný, neporušil slibu přísahy.
Ta bojíc se, že bude usvědčena, list
ti nepravdivý napsala a zhubila
Istí tvého syna. Tys však přec jí uvěřil.

THESEUS

Běda!

ARTEMIS

Ta řeč tě hněte, Thesee! Bud' klidný však,
a slyše slova další běduj ještě víc!
Zda víš, tři prosby že ti jistě vyplnit
tvůj otec slíbil? Z nich ty jedné, bídníče,
jsi proti synu zneužil, ač užít měls
jí proti nepříteli. Mořský otec tvůj,
když ti to slíbil, poctivě ti splnil slib.
Ty bídníkem se jevíš mně i onomu,
že ani hlasu větců ani svědectví
jsi nevyčkával, nezkoumal nic, nesvolil,
by dlouhý čas to rozsoudil, než rychleji,

než třeba, syna proklel a jej zavraždil!

THESEUS

Kéž zhynu, paní!

ARTEMIS

Jednals hrozně, přece však
lze ještě za to odpuštění dosáhnout
i tobě. Chtěla Kypris, by se stalo tak,
a ukojila hněv svůj. Majít' bohové
zvyk tento: nikdo vůlí toho nebrání,
kdo chce co konat, nýbrž vždy mu z cesty jde.
Než věz to dobře! Kdybych Dia nebyla
se bála, nedošla jsem hanby takové,
že nechala jsem zamřít muže, který mě
byl ze všech lidí nejdražší. Však vině tvé
tvá nevědomost snímá výtku špatnosti,
a pak že takých užila tu nebožka
slov průkazných, že byl jsi jimi přesvědčen.
Ty rána tedy zvláště tebe postihla,
však také mně je trpká. Bohů netěší,
když umírají zbožní, nýbrž hubíme
i s dětmi jich a doma lidí ničemné.

NÁČELNICE SBORU

Hle, nebožák sem se ubírá již.
Jak na mladém těle je zohaven, jak
i na rusé hlavě! Ó jaká to strast,
jak dvojité hoře ten postihlo dům,
jsouc z vůle sesláno boží.

HIPPOLYTUS (*vystoupí, jsa veden svými sluhy*).

Ach, ach! Ach, ach!
Jak zlovolnou kletvou, jíž zlovolný můj
mě postihl otec, jsem zohaven já!
Jsem zničen, já chudák, ach běda!
Jak bolesti hlavou se míhají mou,
jak hlodavá mozek mi proniká křeč!
(*K jednomu ze sluhů, jež ho vede.*)
Ó počkej, údům ať pohovím mdlým!
Ach, ach!
Ó spřežení hrozné, jež živil jsem sám
svou rukou, tys,

mne v záhubu vrhlo, mě zjednalo smrt.

(K sluhům)

Ach, pro bohy, ach! Ať pozorně jen

se každý z vás, služi, mých dotýká ran!

Kdo na pravo stojí tu po bohu mém?

Drž každý mě vhodně a stejně mě vlec,

mne nešťastníka. Byl otcův to blud,

že stihl mne kletbou. Zda, Die, to zříš?

Ač duše jsem čisté a bohy jsem ctil,

ač rozvahou všecky jsem překonal, přec

se v podzemí musím a do Hadu brát,

svůj promařiv život, a nadarmo to

jsem snažení měl,

bych živ byl před světem zvozně.

Ach, ach! Ach, ach!

Teď bolest, bolest mě proniká zas!

Ó pusťte mne již,

kéž vykoupí smrt mne bídného z muk!

Vy trápením novým mě hubíte též.

Ach, toužím, by oštěp mě dvojbřítový sklál,

bych trvalý v horbě již našel klid.

Ó neblahá kletbo, již postihl můj

mne otec, rod i příbuzných,

jenž krev proléval. Od předků

starobyklých neleníc zlo to prýští.

Však proč jen stihlo právě mne,

jenž nejsem vinen křivdou tou?

Co, ach říci mám?

Ó kéž zemru, sprostě se tak

trýzně této ukrutné!

Do spánku kéž by věčného

mne nešťastného uvrhl

již černý osud smrti.

(Zatím sluhové položili Hippolyta na lehátko, vynesené z domu.)

ARTEMIS

Jak těžké neštěstí tě stihlo, nebohý!

Tvá ušlechtilá zničila tě povaha.

HIPPOLYTOS

Ach!

Ó vánku božské vůně! Ač zle postižen,

přec znamenám tě, cítím v těle úlevu.

Jest bohyně tu na těch místech Artemis?

ARTEMIS

Jest, nebožáku, tobě z bohů nejdražší.

HIPPOLYTOS

Ó paní, vidíš, jak jsem chudák zubožen?

ARTEMIS

Ba vidím. Nesmím však ni slzy uronit.

HIPPOLYTOS

Již nemáš pomocníka, druha při honech.

ARTEMIS

Ne! Zůstaneš však milým mi i po smrti.

HIPPOLYTOS

Ni soch svých strážce ani koní řidiče.

ARTEMIS

To všecko zosnoval Kypris ničemná.

HIPPOLYTOS

Ach, poznávám již, který bůh mě zahubil.

ARTEMIS

Tvác neúcta ji hnětla, cudnost dráždila.

HIPPOLYTOS

Tři zničila nás jediná, jak poznávám.

ARTEMIS

Jsi ty to, otec, třetípak jest jeho chod'.

HIPPOLYTOS

A proto želím pohromy též otcovy.

ARTEMIS

On ke klamu byl sveden božským řízením.

HIPPOLYTOS

Ó jak jsi, otče, pro tu ránu nešťasten!

THESEUS

Jsem zničen, dítě! Život mne již nevábí.

HIPPOLYTOS

Víc pro tvou chybu nad tebou než sebou lkám.

THESEUS

Ó kéž bych zemřel místo tebe, dítě mé!

HIPPOLYTOS

Jak trpký dar ti dal tvůj otec Poseidon.

THESEUS

Kéž nikdy kletba nepřišla mi na jazyk!

HIPPOLYTOS

Proč? Ty bys byl mě zabil, jaks byl rozzloben.

THESEUS

Ba věru! Bohové nám rozum pomátli.

HIPPOLYTOS

Ach!

Ó kéž by mohl proklít bohy lidský rod!

ARTEMIS

Jen toho zanech! Budeš-li i v temnotách
dlít země, hněvy, jimiž Kypris bohyně
tě stihla, přece nezůstanou bez trestu.
Tvá zbožnost toho příčinou a šlechetnost.
Já ze své strany nad jiným se pomstím zas,
jenž ze smrtelných lidí je jí nejdražší,
svou vlastní rukou a tím lukem bezchybným.
Však tobě, nešťastníku, za ten osud zlý
dám znamenité pocty v obci troizenské.
Neb před sňatkem svým dívky stříhat budou vlas
a tobě obětovat, po dlouhý pak věk
ty tržit budeš hojný smutek jejich slz;
a panny budou stále tebe vzpomínat
těž zpěvy. Proto neupadne v nepaměť
a v umlčení láska k tobě Faidřina,
Však ty, ó synu staříckého Aigea,
chop v náručí a k sobě přiviň dítě své;

neb nerad jsi ho zhubil. Lidé chybují,
jak přirozeno, když to bozi dopustí.
A tobě radím, Hippolyte, nenávist
bys neměl k otci. Znáš své zhouby příčinu.
Buď sbohem! Nesmím dívat se na mrtvé
a zraky svoje skvrnit dechem smrtelným;
i vidím, že již nejsi dalek toho zla.
(Zmizí.)

HIPPOLYTOS

Já též se s tebou loučím, panno blažená!
Kéž snadno dlouhé styky se mnou přerušíš!
Když tak si žádáš, smiřuji se s otcem svým;
vždyť také dříve byl jsem slov tvých poslušen.
Ach, ach! Již halí moje zraky mrákoty.
Ó chop mne, otče, zpříma polož tělo mé”

THESEUS

Ó žel, mé dítě! Co mně děláš bídnému!

HIPPOLYTOS

Jest po mně veta. Zřím již brány podsvětní.

THESEUS

Což vinou stíženého mne tu zanecháš?

HIPPOLYTOS

Ne! Neboť sejmu s tebe vinu vraždy té.

THESEUS

Co díš? Zda čin ten krvavý mi odpouštíš?

HIPPOLYTOS

Jest Artemis mým svědkem, lukem smrtící.

THESEUS

Ó drahý, jak se otci jevíš šlechetný!

HIPPOLYTOS

I ty buď, otče, s bohem, s bohem mnohokrát!

THESEUS

Ach, pro tvou zbožnost naříkám a poctivost.

HIPPOLYTOS

Ó přej si plnoprávných dítek takových!

THESEUS

Jen nenič mne, mé dítě, ale vytrvej!

HIPPOLYTOS

Již vytrval jsem dosti. Veta po mně jest,
můj otče. Rychle přikryj rouchem moji tvář.

THESEUS

Ó kraji Athen slavený a Palladin,
jak vzádný muž vám ztracen! Ó já nebohý!
Jak, Kyprido, tvé rány často vzpomenu!

NÁČELNICE SBORU

To hoře tak náhlé je společno všem,
kdož občany té
jsou země. Slz hojných teď poteče proud;
Neb smutná zpráva vždy dojí má víc,
když velikých týká se lidí.

[]

